

آئین نامه نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری (۱۴۰۲/۰۶/۲۱)

ماده ۱- نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام به موجب تفویض اختیار از سوی مقام معظم رهبری، در اجرای بند (۲) اصل (۱۱۰) قانون اساسی و ذیل این اصل توسط جمع برگزیده‌ای از اعضاء مجمع، به‌عنوان هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام مطابق با این آیین‌نامه صورت می‌گیرد.

تبصره ۱. سیاست‌های کلی نظام، سیاست‌هایی است که از سوی مقام معظم رهبری به‌موجب بند (۱) از اصل (۱۱۰) قانون اساسی تعیین می‌شود.

تبصره ۲. نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی شامل نظارت بر اعمال سیاست‌های کلی در قوانین، مقررات و مراحل اجرایی است.

ماده ۲- هیأت عالی نظارت مرکب از رؤسای سه قوه یا نمایندگان تام‌الاختیار آن‌ها، رئیس و دبیر مجمع و ۱۷ نفر دیگر از اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام است که توسط شورای مجمع انتخاب می‌شوند. رئیس مجمع، رئیس هیأت عالی نظارت و دبیر مجمع، دبیر آن می‌باشند. جلسات هیأت با دوسوم اعضاء رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با رأی موافق دوسوم اعضاء حاضر معتبر است.

تبصره ۱. برای انجام امور مرتبط با هیأت عالی نظارت، دفتری زیر نظر دبیر هیأت تشکیل می‌شود.

تبصره ۲. اعضاء هیأت عالی نظارت در ابتدای هر دوره مجمع، انتخاب می‌شوند و در صورت استعفا، فوت یا غیبت غیرموجه بیش از چهار جلسه متوالی یا هشت جلسه غیرمتوالی هر یک از اعضاء در یک سال، به تشخیص رئیس، بلافاصله فرد یا افراد جایگزین توسط شورای مجمع انتخاب می‌شوند.

تبصره ۳. هیأت عالی نظارت، حسب مورد از وزیر یا رئیس دستگاه مربوط و رئیس کمیسیون ذی‌ربط در مجلس شورای اسلامی با حق رأی برای شرکت در جلسات هیأت عالی نظارت دعوت می‌کند.

تبصره ۴. شیوه‌نامه اداره جلسات هیأت عالی نظارت، به تصویب هیأت عالی می‌رسد.

ماده ۳- پس از ابلاغ هر سیاست کلی، مخاطب اصلی آن موظف است با همکاری سایر مخاطبان ذی‌ربط، برنامه جامع تحقق آن سیاست، شامل اقدامات تقنینی و اجرایی لازم را حداکثر ظرف مدت شش ماه تهیه و اقدامات عملیاتی لازم آن را آغاز کند و همزمان، یک نسخه از برنامه جامع را جهت اعمال نظارت از حیث انطباق و عدم مغایرت به هیأت عالی نظارت ارسال کند؛ مگر اینکه در خود سیاست، برنامه زمان‌بندی دیگری مقرر شده باشد.

تبصره ۱. رئیس هیأت عالی نظارت از طریق دبیر نسخه‌ای از برنامه جامع تحقق سیاست‌های کلی را جهت اطلاع و اظهارنظر کارشناسی به کمیسیون‌های تخصصی مجمع و دبیرخانه ارجاع می‌دهد.

تبصره ۲. این حکم در خصوص سیاست‌های کلی قبلی ابلاغ‌شده، با اولویت سیاست‌های کلی «قانون‌گذاری»، «انتخابات»، «اقتصاد مقاومتی»، «محیط‌زیست»، «علم و فناوری»، «جمعیت»، «سلامت» و «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی» نیز از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه لازم‌الاتباع است.

تبصره ۳. شیوه اعمال نظارت در مورد نیروهای مسلح، با تصویب و ابلاغ فرماندهی کل نیروهای مسلح تعیین خواهد شد.

ماده ۴- سازوکار اعمال سیاست‌های کلی به‌عنوان اسناد بالادستی لازم‌الاجرا باید در آیین‌نامه‌های اجرایی و داخلی و فرآیندهای تقنینی، خط‌مشی‌گذاری و اجرایی مجلس، دولت، قوه قضائیه و شورای نگهبان، حداکثر طی ۹ ماه از ابلاغ این آیین‌نامه تعیین و اجرا گردد.

ماده ۵- هیأت عالی نظارت در صورت اطلاع از مصوبات مغایر یا غیرمنطبق با سیاست‌های کلی، می‌تواند به مراجع تصویب‌کننده تذکر دهد.

ماده ۶- رئیس مجلس شورای اسلامی نسخه‌ای از مصوبات مجلس را همزمان با ارسال به شورای نگهبان برای رئیس هیأت عالی نظارت ارسال کند. رئیس هیأت عالی نظارت مصوبه مذکور را به‌منظور بررسی مغایرت یا عدم انطباق با سیاست‌های کلی نظام از طریق دبیر مجمع به کمیسیون‌های تخصصی مجمع ارجاع می‌کند تا در مدت تعیین‌شده اظهارنظر کنند. هیأت عالی نظارت اگر مصوبات نهایی مجلس را مغایر یا غیرمنطبق با سیاست‌های کلی تشخیص داد، موضوع توسط رئیس هیأت عالی نظارت به شورای نگهبان اعلام خواهد شد تا این شورا بر اساس نظر مجمع تشخیص مصلحت، مغایرت و یا عدم انطباق مصوبه مجلس با سیاست‌های کلی را اعلام کند.

تبصره ۱. دبیر عنداللزوم می‌تواند مصوبات مذکور را به کمیته‌های تخصصی دبیرخانه مجمع نیز جهت بررسی ارجاع کند.

تبصره ۲. هر گاه کمیسیون‌های مجمع در موعد مقرر، نظر خود را به دبیرخانه هیأت ارائه نکنند، دبیر هیأت عالی با دریافت نظر کمیته‌های تخصصی ذی‌ربط دبیرخانه، موضوع را به هیأت عالی گزارش خواهد کرد.

تبصره ۳. مهلت اعلام نظر هیأت عالی نظارت، ده (۱۰) روز از تاریخ وصول مصوبه مجلس است. در صورت ضرورت، این مهلت با هماهنگی شورای نگهبان، تا حداکثر مهلت قانونی اظهار نظر آن شورا، قابل تمدید خواهد بود. در موارد دو فوریتی و سه فوریتی، متناسب با فوریت اقدام می‌شود.

تبصره ۴. آن دسته از مصوبات مجلس شورای اسلامی که ناظر بر اجرای سیاست‌های کلی می‌باشند، باید از حیث انطباق با سیاست‌های کلی مورد بررسی قرار گیرند.

ماده ۷- چنانچه هیأت عالی نظارت، موردی از مغایرت یا عدم انطباق با سیاست‌های کلی نظام را در قوانین جاری احراز کند، موضوع توسط رئیس هیأت عالی به استحضار مقام معظم رهبری می‌رسد.

ماده ۸- دستگاه‌های مسؤول اجرای سیاست‌های کلی موظفند گزارش اقدامات خود را به هیأت عالی نظارت ارسال کنند.

ماده ۹- دستگاه‌های نظارتی کشور موظفند در اجرای وظایف هیأت عالی نظارت همکاری کنند.

ماده ۱۰- نسخه‌ای از دستور جلسات هیأت عالی نظارت که مرتبط با گزارش‌های ارسالی از دستگاه‌ها در خصوص اجرای سیاست‌های کلی باشد، قبل از طرح در جلسه در اختیار کمیسیون‌های تخصصی مرتبط مجمع قرار می‌گیرد. این کمیسیون‌ها ظرف مدت حداکثر یک ماه نظر خود را به صورت مکتوب برای طرح و تصمیم‌گیری در هیأت عالی نظارت ارائه می‌کنند. چنانچه کمیسیون‌ها گزارش خود را در موعد مقرر ارائه نکنند، موضوع مستقیماً در هیأت عالی مطرح می‌گردد.

تبصره. هیأت عالی نظارت علاوه بر موارد فوق می‌تواند بررسی عملکرد دستگاه‌های ذی‌ربط در رابطه با اجرای سیاست‌های کلی در موضوعات معین را از کمیسیون‌های تخصصی مجمع درخواست کند و همچنین کمیسیون‌های تخصصی می‌توانند نظرات خود را در موارد اجرای سیاست‌های کلی توسط دستگاه‌ها به هیأت عالی نظارت ارسال کنند.

ماده ۱۱- نتایج بررسی‌های انجام‌شده در خصوص نحوه رعایت و اجرای سیاست‌های کلی، همراه اقدامات انجام‌شده به مقام معظم رهبری گزارش می‌شود.